

KURAMDAN UYGULAMAYA

SINIF ÖĞRETMENLİĞİ SETİ

İLKOKULDA YABANCI DİL ÖĞRETİMİ

Editör: Eda ÜSTÜNEL - Şevki KÖMÜR

KURAMDAN UYGULAMAYA

SINIF ÖĞRETMENLİĞİ SETİ

İLKOKULDA YABANCI DİL ÖĞRETİMİ

Editör: Eda ÜSTÜNEL - Şevki KÖMÜR

Yazarlar:

Eda ÜSTÜNEL
Turan PAKER
Recep Şahin ARSLAN

Şevki KÖMÜR
Sabriye ŞENER
Büşra ÇANDIRLI

İLKOKULDA YABANCI DİL ÖĞRETİMİ

eğiten kitap

Editör: Eda ÜSTÜNEL - Şevki KÖMÜR

Yenilenen ilkököl ve ortaokul yabancı dil programlarının verimli ve etkili uygulanabilmesi belirlenen yabancı dili öğretecek öğretmenlerin iyi yetiştirilmesine bağlıdır. Özellikle ikinci, üçüncü ve dördüncü sınıflarda öğrencilerin iletişimsel yaklaşımla destekleyerek dil öğretimine yönlendirilmesi yaşamsal öneme sahiptir. Ders içeriklerinin şarkı, öykü ve oyun gibi etkinliklerle desteklenmesi bu programın başarısı açısından önemlidir. İlkokul İngilizce programı, dinleme ve konuşma becerilerini önceleyerek diğer dil becerilerinin de bunlara paralel olarak gelişmesini ön gören bir programdır. Öğrencilerin öğrenme sürecine etkin katılımı yeni programın olmazsa olmazlarındandır.

Elinizdeki kitap, bu gelişmeler göz önüne alınarak ilkököl düzeyinde ders veren İngilizce öğretmenlerimize yardımcı olabilmesi amacıyla hazırlanmıştır.

ISBN: 978-605-2234-81-5

Mutlu Mah. İmam Alim Sultan Cad. 103/15-A - Türközü/Ankara
T: 0312 433 08 93 (pbx) - F: 0312 433 07 92
www.egitenkitap.com • egitenkitap@gmail.com
https://www.facebook.com/Egiten

KURAMDAN UYGULAMAYA SINIF ÖĞRETMENLİĞİ SETİ

İLKOKULDA YABANCI DİL ÖĞRETİMİ

Editörler

Prof. Dr. Eda ÜSTÜNEL

Prof. Dr. Şevki KÖMÜR

Yazarlar

Prof. Dr. Eda ÜSTÜNEL

Prof. Dr. Turan PAKER

Doç. Dr. Recep Şahin ARSLAN

Prof. Dr. Şevki KÖMÜR

Dr. Öğretim Üyesi Sabriye ŞENER

Uzman Büşra ÇANDIRLI

ANKARA, 2018

KURAMDAN UYGULAMAYA SINIF ÖĞRETMENLİĞİ SETİ
Set Editörleri: Doç. Dr. Sabri SİDEKLİ - Doç. Dr. Tolga ERDOĞAN

İLKOKULDA YABANCI DİL ÖĞRETİMİ

Editörler

Prof. Dr. Eda ÜSTÜNEL

Prof. Dr. Şevki KÖMÜR

ISBN

978-605-2234-81-5

© Copyright 2018, Eğiten Kitap Yayıncılık Org. Tic. Ltd. Şti.

Bu kitabın basım, yayın, satış hakları Eğiten Kitap Yayın Organizasyon Ltd. Şti.'ne aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri fotokopi yoluyla, mekanik, elektronik, manyetik ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz.

Genel Yayın Yönetmeni, Aydın TEKİN
Genel Yayın Koordinatörü, Özgür DOĞAN
Grafik Tasarım,
Baskı, Eğiten Matbaacılık
Ankara, 2018
Yayınevi Sertifika No, 29377
Matbaa Sertifika No, 29377

Eğiten Kitap
Mutlu Mah. İmam Alim Sultan Cad. 103/15-A • Türközü/Ankara
T: 0312 433 08 93 (pbx) • F: 0312 433 07 92
www.egitenkitap.com • egitenkitap@gmail.com
<https://www.facebook.com/Egiten>

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ iii

1. Giriş v

İÇİNDEKİLER vii

1. Bölüm 3

1. İLKOKULDA İNGİLİZCE DİNLEME EĞİTİMİ 3

Tartışma Soruları 3

2. Dinleme Nedir? 3

3. Dinlemede Parçadan Bütüne ve Bütünden Parçaya İşlemleri 4

4. Dinlemenin Önemi 5

5. Dinleme Aktif ya da Pasif bir Süreç midir? 5

6. Çocuklar için Dinlemenin Önemi 6

7. Küçük Çocuklar İçin Dinleme Etkinlikleri 9

Oyunların Nasıl Kullanılacağı 10

Ritmik Söz 1. Kedi Nerede? (Where is the cat?) 13

Çocuk Şiirleri 1. Sıcak çörekler (Hot cross buns) 14

Çocuk Şiirleri 2. Oyuncak ayıcık (Teddy bear) 14

Tekerleme 1. Peter Piper 15

Tekerleme 2: Tinker, Tailor 15

Etkinlik 1. Dinle ve düzenle 16

Etkinlik 2. Dinle ve boşlukları doldur. 16

Etkinlik 3: Sayı ya da kelime öğreten bingo oyunu (Number/picture bingo) 17

Etkinlik 4: Tahmin oyunu (Guess what it is?) I'm too ill 19

Resim Diktesi (Picture Dictation) 20

Hata içeren Öyküler (Story with Mistakes) 20

Kaynakça 21

2. Bölüm 25

2. İLKOKULDA İNGİLİZCE KONUŞMA EĞİTİMİ 25

2. Giriş 25

2. Sessiz Dönem: 26

3. Aradil Dönemi: 27

3.2. Dil gelişim süreci hataları 28

4. Konuşma etkinlikleri 30

5. Sonuç: 36

Kaynakça 39

3. Bölüm 43

3. İLKOKULDA İNGİLİZCE YAZMA EĞİTİMİ 43

1. Giriş 43

2. Etkinlikler 45

2.1. Alfabedeki harfler ve Türkçe ile benzer kelimeler (Dinleme ve yazma) 45

2.3. Metin anlama ve yaratıcı yazma etkinliği (Okuma ve yazma) 47

2.4. Duygu sıfatlarını anlamak ve yazmak (Dinleme, izleme ve yazma) 48

Kaynakça 51

4. Bölüm 55

4. İLKOKULDA İNGİLİZCE OKUMA EĞİTİMİ 55

1. Giriş 55

2. Fonem Farkındalığı Etkinlikleri (Phonemic awareness activities) 59

2.1. Bir kelimedeki ilk sesi tanımlama (Dinleme ve okuma) 59

2.2. Bir kelimedeki son sesi tanımlama (Dinleme ve okuma) 60

2.3. Bir kelimedeki ortak sesleri tanımlama (Konuşma ve okuma) 61

2.4. Kafiyeli olmayan bir kelimeyi tanımlama (Yazma, dinleme, konuşma ve okuma) 62

3. Fonetik Etkinlikleri (Phonics activities) 63

3.1. Bir kelimedeki hecelerin sayısını tanımlama (Konuşma ve okuma) 63

3.2. Ortak bir ünlü-ünsüz harfleri paylaşan kelimeleri sınıflandırma (Yazma, konuşma ve okuma) 64

4. Tüm Dil Etkinlikleri (Whole-language activities) 67

4.1. Sesli ve paylaşımcı okuma (reading aloud & shared reading) (Dinleme ve okuma) 67

4.2. Kılavuzlu/rehberli okuma ve yaratıcı yazma (guided reading & creative writing) (Yazma ve okuma) 68

4.3. Bireysel okuma (independent reading) (Yazma ve okuma) 69

Kaynakça 73

5. Bölüm 75

5. İLKOKULDA İNGİLİZCE ÖĞRETİMİNDE ÖYKÜ KULLANIMI 77

1. Giriş 77

2. Öykülerin İngilizce Öğretiminde Kullanımı 77

2.1. Öykü Okumak ve Anlatmak arasındaki Fark 78

Örnek Öykü-1: Merve and her Grandparents Today 78

3. Biz sınıfta ne yapıyoruz? 79

Örnek Öykü-3: Frank and Tinka 79

Örnek Öykü 1-Ali and Fatma 80

Aktivite: Wh- questions 80

Örnek Öykü 2-Cowboy Randal 80

Örnek Öykü 3-Singer Alice 81

Şarkıcı Alice 81

Incredible Sunday- İnanılmaz pazar 81

Kaynakça 83

6. Bölüm 87

6. İLKOKULDA İNGİLİZCE KELİME EĞİTİMİ 87

1. Giriş 87

2. Bir öğrencinin bir kelimeyle ilgili bilmesi gerekenler: 87

3. Kelime Öğretme Yolları 88

- 3.1-Resimler 88
- 3.2-El ve yüz hareketleri 88
- 3.3-Eş Anlamlılar / Zıt Anlamlılar / Derecelendirilebilir Kelimeler 89
- 3.4- Tanımlama 89
- 3.5- Çeviri 89
- 3.6- Metin 89
- 4. Kelime Öğretmenin Alternatif Yolları 89
- 5. Dikkate Alınabilecek Diğer Yollar 89
- 6. Örnek Aktiviteler 90
  - 6.1) Yavaş yavaş eksiltme 90
  - 6.2) Hangisi eksik oyunu (What is missing?) 90
  - 6.3) Aynısını bul 91
  - 6.4) Değişik olanı bul 91
  - 6.5) Circle ve Draw 91
  - 6.6) Numaralı kartı yukarı doğru aç altındakini bil 91
  - 6.7) Keseciklerin içinden çıkan kartı bil 91
  - 6.8) Futbol sahası 91
  - 6.9) Merdiven oyunu 92
  - 6.10) Bayrak oyunu 92
  - 6.11) Gökkuşluğu oyunu 92
  - 6.12) Puzzle 92
  - 6.13) Go and touch 92
  - 6.14) Zarf oyunu 92
- Kaynakça 93

7. Bölüm 97

7. İLKOKULDA OYUNLARLA İNGİLİZCE ÖĞRETİMİ 97

- 1. Giriş 97
- 2. Dil Öğretim Amaçlı Oyunlar 97
- 3. Sonuç 113
- Kaynakça 115

8. Bölüm 119

8. İLKOKULDA ŞARKILARLA İNGİLİZCE ÖĞRETİMİ 119

- 1. Giriş 119
- 2. Dil Öğretiminde Şarkıların Kullanım Nedenleri 119
- 3. Dil Öğretiminde Şarkıların Uygulanması 120
- 4. İngilizcenin Öğretiminde Geleneksel Çocuk Şarkıları 121
- Kaynakça 143

9. Bölüm 147

9. İNGİLİZCE ÖĞRETİMİNDE ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME 147

- 1. Giriş 147
- 2. Ölçme ve Değerlendirme 149
- 3. Sonuç 154
- Kaynakça 157

9. İNGİLİZCE ÖĞRETİMİNDE ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Turan PAKER

1. Giriş
  2. Ölçme ve Değerlendirme
  3. Sonuç
- Kaynakça

1. Giriş

Türkiye’de ilköğretim ve ortaöğretim sisteminin 4+4+4 şeklinde yeniden yapılanma sürecinde (Resmi Gazete, 11 Nisan 2012 tarih ve 28261 sayılı) 2013- 2014 eğitim-öğretim yılında İngilizce öğretimi haftada iki ders saati olmak üzere ilkokul 2. sınıftan itibaren eğitim programına alınmış ve öğretilmeye başlanmıştır. Bu sayede çocukların erken yaşta yabancı dil ile karşı karşıya kalması, dil ve kültüre karşı farkındalık ve olumlu tutum geliştirmeye başlaması amaçlanmıştır. Bu düzeyde amaç çocukların ilgi alanlarına, sosyal, fiziksel ve zihinsel gelişimlerine uygun etkinliklerle, onların kendine güvenlerini ve yabancı dil öğrenmeye karşı motivasyonlarını artırmak ve ayrıca İngilizce öğrenmeye karşı olumlu tutum geliştirmelerini sağlamaktır. Bu amaçla Milli Eğitim Bakanlığı denetiminde eğitim programları ve öğretim materyalleri hazırlanmış, öğrencilerin duyma ve anlama, dinleme ve tanıma, eşleştirme ve fiziksel tepki verme, dinleme ve sözlü tepki verme gibi etkinlikler yoluyla beceri odaklı dil öğrenme süreçleri desteklenmiştir. Ayrıca çocuklara yabancı dil öğretimiyle ilgili web ortamında çok çeşitli kitap, makale, web sitesi ve bloglar oluşturulmuştur.

Bu amaçları gerçekleştirmek için gerekli olan etkenler:

- Öğrencileri tıpkı bir anne gibi hedef dille bir bağlam içinde karşı karşıya getirme ve anlamlı girdi sağlamak (Krashen, 1985),
- Onların dili kullanmaları için düzeylerine ve ilgi alanlarına uygun görev ve etkinlikler yapmalarına ortam hazırlamak,
- Öğrencilerin derse katılım ve üretimlerine yönelik özgüvenlerini yıkmadan ve hatta özgüvenlerini geliştirici yapıcı bir şekilde dönüt vermek,
- Öğrencilerin bir aradil sürecinden (Selinker, 1972) geçeceğinin bilinciyle onların kendi hızlarında gelişim ve dil oluşum süreçlerini teşvik etmektir.

Yabancı dil öğrenimi başlangıç düzeyinden ileri düzeye kadar uzanan bir değişim sürecidir (Cook, 2008). Öğretmenler yabancı dil öğretimine bu etkenlerin bilinciyle yaklaşmalı ve her bir aşamada öğrencileri hedef dili bir bağlam içinde duymaya ve anlamaya, özellikle dili bir iletişim aracı olarak görmeye ve kullanmaya teşvik etmelidir. Öğretmenler sınıfta bir anne gibi mümkün olduğunca hedef dilde konuşmalı, etkinliklerle ilgili yönerge vermeli ve etkinlikleri yürütmelidir. Ancak bu süreci öğrencileri korkutmadan ve her zaman anlam odaklı yürütmelidir. Ayrıca öğrenciler ihtiyaç duyduklarında ana dile geçiş yapabilmelidirler. Eğer öğrenciler “hiçbir şey anlamıyoruz” psikolojisi içine girerlerse tüm alıcılarını kapatabilir ve bu

durum öğrenme sürecinde kendilerini dile karşı bloke etmelerine neden olabilir. Öğrencilerin kendilerine İngilizce bir şeyler sorulduğunda “Hocam, I am çakmaz,” ifadesi bu durumun en çarpıcı örneğidir. Bu nedenle öğretmenler anadil hedef dil kullanım sürelerini, miktarını ve düzeyini dengede tutmalıdırlar. Böylece öğrencilerine anadilden hedef dile yumuşak bir geçiş süreci yaşatmalıdırlar.

Ayrıca öğretmenler hedef dili kullanırken “öğrenciler bu söylemleri anlamaz” gibi endişelere kapılmamalıdır. Aynı veya benzer söylemleri ne kadar çok kullanırlarsa öğrencilerin dikkatini o kadar çok çeker ve hedef dil edinimine (Ellis, 1988) giden süreci başlatabilir. Bu nedenle sunumlarını sadece sözcük bazında değil, sözcük öbeği ve hatta cümle bazında çeşitlendirmelidirler. Öğrencilere tıpkı James Asher’in Total Physical Response ve Georgi Lazanov’un Suggestopedia (Larsen-Freeman ve Anderson, 2011) yöntemlerinde önerdikleri gibi vücut dili, jest, mimik, pantomim ve seslerini etkin kullanarak öykü anlatabilirler veya resimlerle desteklenmiş öykü izletebilirler, örneğin youtube’da çocuklar için kısa öyküler: <https://www.youtube.com/watch?v=5ScPxPwQhsc> gibi.

Tüm bu süreçte öğrencilere sundukları çeşitli bilgi, sözcük ve söylemleri öğrencilerin de eksiksiz üretecekleri beklentisine girmemelidirler. Öğrenciler ne zaman hazır olursa o zaman üretmeye başlayacaklardır. Diğer taraftan, ölçme ve değerlendirme yaparken ölçme araçları ile elde edilen bulgular onları cezalandırmak için değil, onların kuvvetli yönlerini pekiştirmek, eksikliklerinin farkına vardırırmak ve eksikliklerini gidermek için daha fazla girdi sağlanması için kullanılmalıdır. Buna ek olarak öğretmenler, yeni, anlaşılır, ilginç ve anlamlı girdilerle öğrencilerin eksik veya yarım kalan öğrenme süreçlerine katkıda bulunmalıdırlar. Yabancı dilde üretim süreçlerini sessiz dönem (Asher, 2009), aradil dönemi, orta düzey ve ileri düzey dönemi olarak sınıflandırabiliriz. İlkokul öğrencileri ise bu düzeyde ancak sessiz dönem ve aradil dönemi süreçlerinde olacağından, onların üretimlerini bu bağlamda ölçüp değerlendirmek gerekir.

2. Ölçme ve Değerlendirme

Yabancı dil öğretmeni tüm yabancı dil öğrenim süreçlerini göz önüne alarak bir taraftan eğitim ve öğretim etkinliklerini sürdürürken diğer taraftan da öğrencilerin elde ettikleri kazanımları çeşitli iletişim odaklı ölçme değerlendirme etkinlikleri yoluyla ölçüp öğrencilerin özgüvenlerini yıkmadan öğrenmelerini teşvik etmelidir. Öğretmen ilkökul düzeyinde ölçme yaparken dinleme, izleme ve anlama, okuma-anlama, okuma-eşleştirme etkinlikleriyle dinleme ve okuma becerilerini ve üretme aşamasında ise kısa cevaplı açık-uçlu sorular, resimlerle ilgili betimleme, kendini, ailesini veya aile üyesini tanıtmaya gibi etkinliklerle konuşma ve yazma becerilerini ölçmelidir.